

Social - kulturel - politisk oplysning

Folkevirke

Tema: Hvad er familie?

Hvad er familie i dag?

Det traditionelle familiemønster ændrer sig, fordi samfundet ændrer sig. Tidligere tilhørte man enten arbejderklassen eller borgerskabet. Nogle få tilhørte adelen. Orden, punktlighed og tilpasning var de herskende egenskaber.

I denne samfundstype var familien knyttet til den omgivende slægt i et netværk af onkler, tanter, fætre og kusiner. Børnene voksede op med en bevidsthed og viden om forfædrenes traditioner og måder at gøre tingene på. Tilværelsens mål var klart. Formålet var at forberede de kommende generationer til at gøre som de tidligere i følge traditionerne havde gjort.

Den sociale struktur var fast - den sociale mobilitet var nær nul. Der var så at sige ingen skilsmisser. Dette betød ikke, at ægteskaberne nødvendigvis var lykkelige, for de udgjorde et grundlæggende arbejdsfællesskab.

Frem til slutningen af 1960'erne herskede den traditionelle familiemodel. Op gennem 1960'erne havde familien udskilt sig fra det omgivende samfund og høje mure omgav privatlivet – eller som det er blevet sagt: "My home is my Castle".

Der tales om privatlivets fred og om ejendomsrettens ukrænkelighed.

Mange familier havde ikke længere tæt forbindelse til fjernere slægtninge. De ældre blev sendt på plejehjem og boede ikke længere i en aftægtsbolig tæt på børn og børnebørn.

Hvorfor opgives forbindelserne til de koncentriske cirkler af onkler, tanter, naboer og forskellige kammeratskabsgrupper? Og hvorfor besluttede familiens forskellige medlemmer, at andre værdier i tilværelsen er vigtigere end de familiære?

Det er vanskeligt at besvare. Men måske er det en nødvendig ændring! Samfundet er ændret. Vi lever ikke mere i et agrar samfund og er på vej ind i innovationssamfundet.

Den romantiske kærlighed har fortrængt de materielle hensyn, der før var forbundet med pardannelsen. Ejendom og herkomst har måttet vige for personlig lykke og individuel selvudfoldelse som kriterier ved valget af partner.

I den moderne familie knyttes dens medlemmer stærkere til hinanden, og man sætter et skjold om privatlivet. Nu træder hengivenhed, kærlighed og sympati ind i stedet for, at man værdsætter familiens medlemmer for, hvad de repræsenterede eller kunne udrette.

I det moderne samfund hersker det, man kan kalde "kaos". Man lever i en individualkultur. I dag kræver det selvstændighed, omstillingsparathed og kreativitet at begå sig. Man er hverken fastlåst i en bestemt samfundsklasse eller en geografisk placering.

Den moderne families styrke er, at den opdrager til demokrati, selvstændighed og giver børnene evner til at foretage en kvalificeret stillingtagen til de problemer, de måtte møde. Og det er disse færdigheder, de har brug for i dagens Danmark.

Prøv at overveje:

Hvilken model tilhører din familie?

Debatter det traditionelle familiemønster. Nævn mindst tre eksempler på, hvordan dette familiemønster kan være vanskeligt at få til at fungere i et moderne demokrati.

Skriv dit stamtræ fire generationer tilbage.

Er kernefamilien død? Debatter.

Litteratur:

Benny Andersen: "Tiden" fra Verdensborger i Danmark, Borgen 1998

Edward Shorter: Kernefamiliens Historie, Nyt Nordisk Forlag 1979

Få mere at vide ved henvendelse til Folkevirke, Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal, 1153 København K.

E-mail folkevirke@folkevirke.dk

Se også Folkevirkes hjemmeside www.folkevirke.dk